

Werk en corona Jaarrapport 2020 in eenvoudige taal

Het recht op arbeid en
de coronacrisis

College voor
de Rechten
van de Mens

De coronacrisis heeft het werk van veel mensen veranderd:

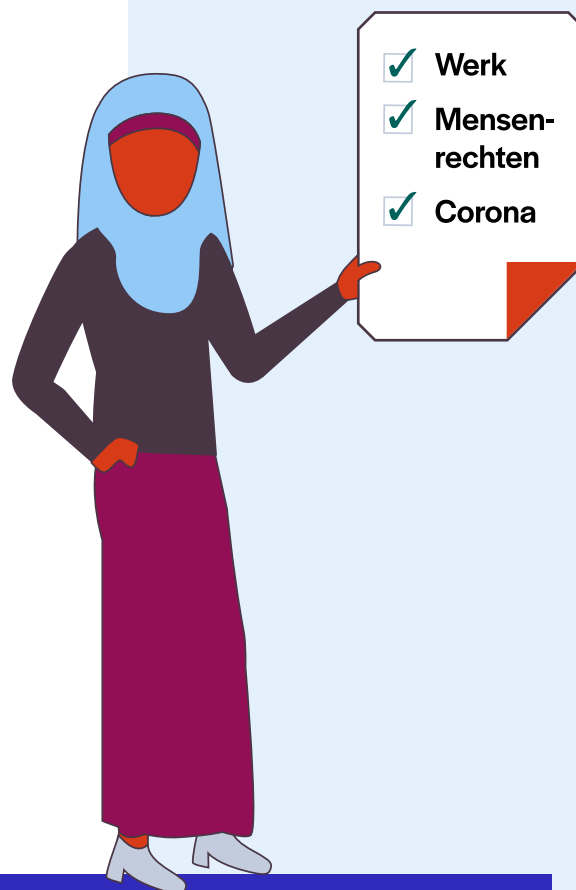
- mensen zijn thuis gaan werken
- mensen die niet thuis kunnen werken, lopen meer risico om het coronavirus te krijgen op het werk
- mensen stoppen met hun werk omdat zij werk- en zorgtaken niet kunnen combineren
- op sommige werkplekken is het drukker dan normaal, bijvoorbeeld in ziekenhuizen
- op andere plekken is er geen werk meer, bijvoorbeeld in cafés en bioscopen. Mensen raken hun werk kwijt.

Het College voor de Rechten van de Mens kijkt naar de mensenrechten op de arbeidsmarkt.

En hoe de coronacrisis hier invloed op heeft.

Het College heeft dit opgeschreven in een rapport.

Dit is een samenvatting van dat rapport.

Belangrijke conclusies van het rapport zijn:

- de mensenrechten zijn niet voor iedereen goed beschermd
- de overheid moet maatregelen treffen

Werk en mensenrechten

Het recht op arbeid is een mensenrecht.

Werken geeft mensen het gevoel dat ze nuttig en waardevol zijn.

Mensen kunnen zelf hun leven inrichten met het geld dat zij verdienen.

En meedoen aan de samenleving.

Werken heeft dus invloed op andere belangrijke mensenrechten: het recht op een goed leven, gezondheid, wonen en scholing.

De overheid beschermt het recht op arbeid.

Dit doet de overheid door afspraken te maken over:

- het recht op een goede werkplek
- het recht om niet gediscrimineerd te worden op het werk en bij het zoeken naar werk
- het recht op juridische hulp bij problemen met werk
- het recht op participatie (meedoen) bij het maken van beleid en regels.

Kansarm en kansrijk

Er zijn twee grote groepen op de arbeidsmarkt.

Mensen met veel mogelijkheden, de 'kansrijken'.

Dit zijn mensen die gezond zijn, goede banen hebben en vaak een hoge opleiding hebben gehad.

Mensen met weinig mogelijkheden, de 'kansarmen'.

Dit zijn mensen die minder gezond zijn, minder goede banen hebben en vaak een lagere opleiding hebben gehad.

Door de coronacrisis zie je deze groepen beter.

Door de coronacrisis is het verschil tussen deze groepen groter.

We leggen het hieronder uit.

Sommige groepen extra hard geraakt

Iedereen heeft te maken met de gevolgen van de coronacrisis.

Maar niet iedereen heeft er evenveel last van.

Sommige groepen zijn extra hard geraakt.

Zij kunnen nog lang veel last hebben van de coronacrisis.

Het gaat bijvoorbeeld om:

- mensen met een laag opleidingsniveau
- mensen uit een ander land die hier werken (arbeidsmigranten)
- vrouwen, jongeren en mensen met een beperking.

Zij werken vaker als zelfstandige of met een flexibel contract.

Ze hebben vaker een beroep met meer risico om het coronavirus te krijgen.

Ze vinden moeilijker een baan, bijvoorbeeld door discriminatie op de arbeidsmarkt.

Flexibel contract

Mensen met een flexibel contract werken niet volgens een vast aantal uren.

Als er veel werk is, werken ze meer.

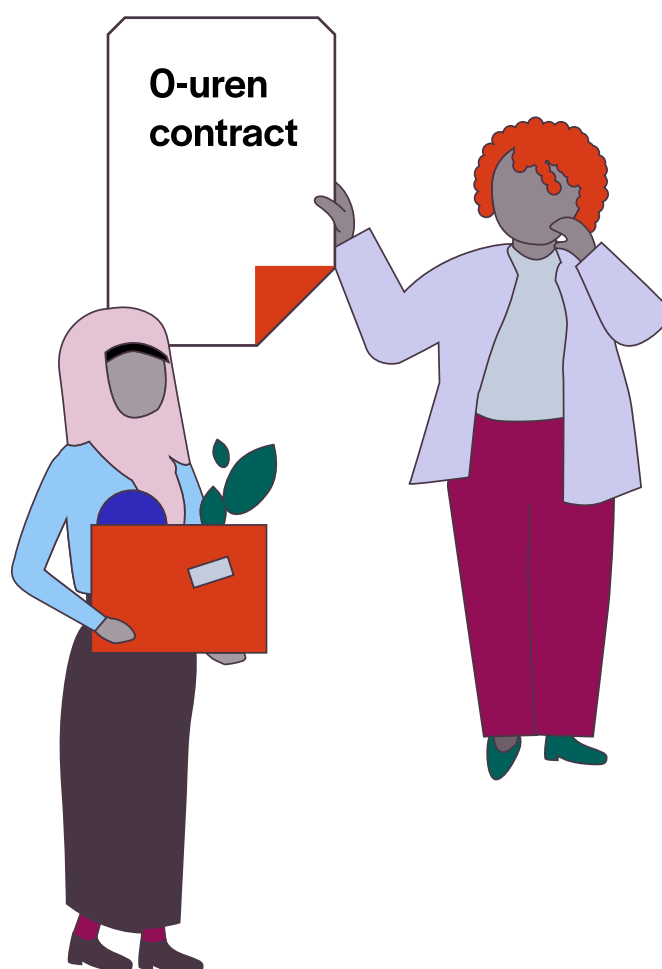
Is er weinig werk, dan werken ze minder.

Mensen met een flexibel contract verloren in de coronacrisis als eersten hun baan.

Zij hebben weinig recht op uitkeringen, zoals een

werkloosheidsuitkering (WW).

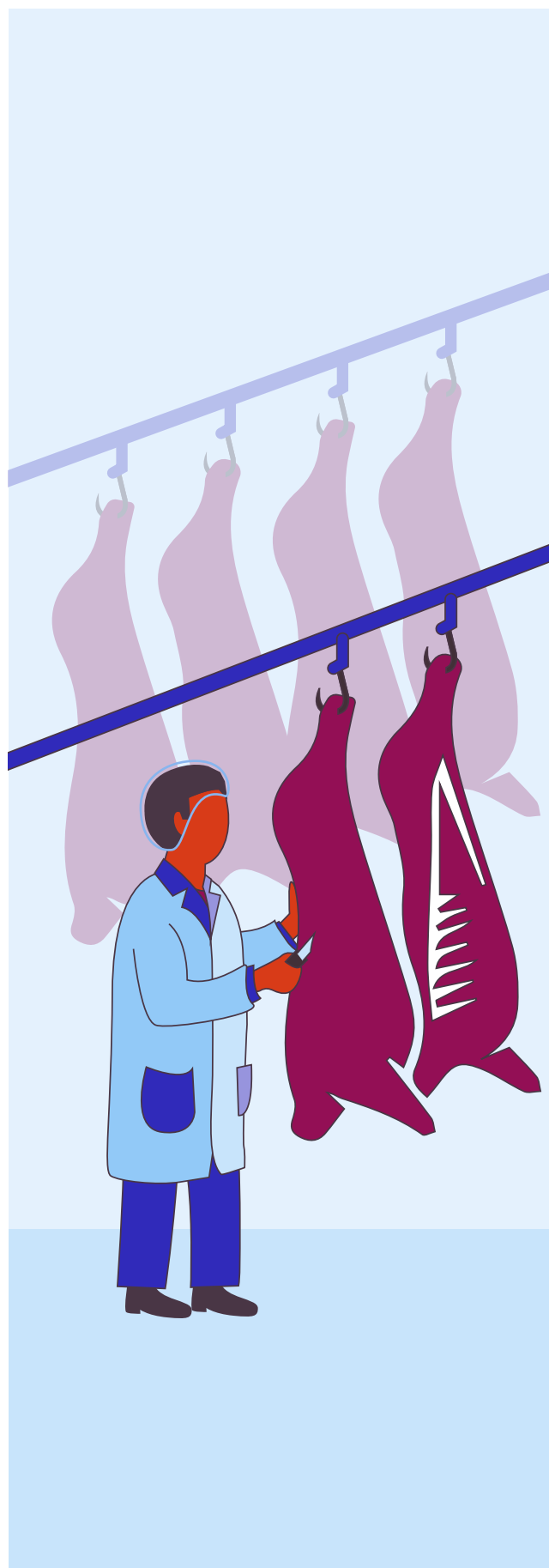
Zij missen door de coronacrisis een groot deel van hun inkomen.

Risico: eerder of sneller ziek

Vooraf vrouwen en arbeidsmigranten werken in zorg, onderwijs en voedselketen. De voedselketen is al het werk wat hoort bij het maken en verdelen van eten en drinken. Deze beroepen zorgen ervoor dat de samenleving blijft draaien. Dit noemen we vitale beroepen. Mensen met vitale beroepen werken in de coronacrisis door. Daardoor lopen zij veel risico om ziek te worden van corona.

Arbeidsmigranten melden zich liever niet ziek. Zij kunnen dan worden ontslagen. Zonder werk verliezen zij vaak ook hun woning.

Moeilijk om werk te vinden

Voor sommige mensen is het vinden van werk moeilijk.

Dit zijn bijvoorbeeld mensen die gediscrimineerd worden op de arbeidsmarkt.

Mensen die de Nederlandse taal niet goed spreken.

Of mensen die aanpassingen nodig hebben op hun werkplek.

Door de coronacrisis zijn er minder banen.

Hierdoor vinden zij nog moeilijker een baan.

Minder participatie

Vóór de coronacrisis kwamen steeds meer vrouwen en mensen met een beperking aan het werk.

Door de coronacrisis stopt dit.

Dit komt doordat zij werken op plaatsen waar veel mensen werden ontslagen.

Maar ook doordat zij werk- en zorgtaken moeten combineren. Hierdoor kunnen zij minder uren werken, of moeten zij helemaal stoppen.

Nieuwe problemen

Door de coronacrisis zijn bestaande problemen erger geworden.

En er zijn nieuwe problemen bijgekomen:

- thuiswerken is niet voor iedereen mogelijk. Voor sommige vrouwen, mensen met een beperking en mensen die niet met computers kunnen omgaan, is thuiswerken lastig.
- lessen voor scholieren en studenten zijn uitgevallen. Ook zijn er veel minder stage plekken. Hierdoor duurt het langer voordat studenten en scholieren hun opleidingen kunnen afmaken.

- veel jongeren werken in de horeca en in de reiswereld. Dit werk is door de coronacrisis bijna helemaal stilgelegd.
- statushouders, dit zijn mensen uit een ander land die bescherming hebben gekregen van Nederland, krijgen tijdelijk geen les meer in de Nederlandse taal en cultuur. Hierdoor duurt het langer voordat zij werk vinden.

Voor al deze groepen kunnen deze problemen lang duren.

Zij kunnen te maken krijgen met lagere inkomens en pensioenen. Daardoor kunnen zij problemen krijgen met leven en wonen.

Wat moet de overheid gaan doen

Tijdens de coronacrisis heeft de overheid maatregelen genomen. Bedrijven kregen geld om salarissen te blijven betalen. Bedrijven mochten wachten met het betalen van belasting. Hierdoor hielden veel mensen hun werk en inkomen.

Grote groepen mensen kunnen toch lang nadeel hebben van de coronacrisis. Zij zijn door de coronacrisis in 'een kwetsbare positie' gekomen. Daarom moet de overheid zo snel mogelijk maatregelen nemen.

Het College vindt het belangrijk dat de overheid actie onderneemt:

- maak het verschil tussen kansarm en kansrijk op de Nederlandse arbeidsmarkt kleiner
- doe iets aan de nieuwe problemen en pak de oorzaken van bestaande problemen aan
- stel mensen in kwetsbare posities centraal.

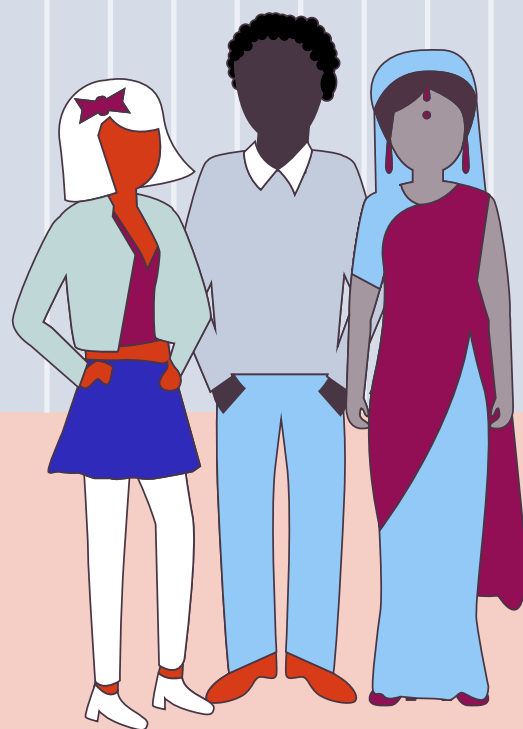
De overheid moet de mensenrechten van iedereen op de arbeidsmarkt beschermen.

Door regels te maken en te verbeteren, kan de arbeidsmarkt eerlijk en rechtvaardig zijn.

En gelijke kansen bieden aan iedereen.

Rijksoverheid

De adviezen op een rij:

1. Maak beleid en regels voor de arbeidsmarkt en gebruik mensenrechten daarbij.

Vraag deskundigen in mensenrechten om mee te denken.

2. Kijk goed naar groepen in kwetsbare posities op de arbeidsmarkt.

Vraag hen om mee te denken bij het maken van beleid.

3. Zorg ervoor dat mensen geen problemen hebben met werk vinden en krijgen.

Maak hier goed beleid voor.

4. Controleer de mensenrechten op de werkvloer.

Zorg dat werkgevers zich aan de mensenrechten houden.

5. Bescherm iedereen tegen verlies van werk.

En bescherm mensen die hun werk zijn kwijtgeraakt.

Voor vragen of opmerkingen: neem contact op met het College voor de Rechten van de Mens via info@mensenrechten.nl of tel. 030 - 888 38 88

www.mensenrechten.nl

Hertaling
Buro Opaal

Ontwerp
Ontwerpwerk

Juli 2021